

מיזם החדרת הטכנולוגיה

באמצעות מכשיר נדרים פלוס / קהילות

בעצם למה לא?

כל הפרטים

באנו בזה לעורר נקודות למחשבה על מכשירי נדרים פלוס וקהילות, ומה הגורם שמכשיר זה מצא מקומו בבתי המדרש:

שעד כה היתה 'שטח מת' עבורם...
...מעבר לשימוש המקורי, מסופי התרומות החדירו, הלכה למעשה, את הקדמה הטכנולוגית, בדגש על שימוש באינטרנט, לחברה שנלחמת בשימוש ברשת, וחשפו אליה משתמשים רבים חדשים שלא היו זוכים לכך ללא מסופי התרומות.

...מנכ"ל נדרים פלוס 'אליהו ארואס', מספר ש"לא עשינו פרסום ושייך זה עבר כאש בשדה קוצים". על חרדים רבים, ובייחוד על אברכים (תלמידי ישיבות נשואים), חל איסור להחזיק בטלפונים חכמים. לכן, מסוף הטאבלט בבית הכנסת הוא המכשיר היחיד עם מסך מגע שהם מכירים, ועבור חלקם גם המחשב היחיד שהם מפעילים. לדברי 'ארואס', קל מאוד לשווק את המכשיר לחרדים כי "יש בזה גיימינג. ברגע שאתה נותן להם לשחק במכשיר, זה הרבה יותר קל, כי יש להם בבית כנסת משהו שאסור להם לגעת בו בחיי היום יום".

...בטאבלטים החרדיים עדיין חסומה הגישה החופשית לאינטרנט וזו מוגבלת לשימושים קבועים מראש. "בכל זאת, חוללנו מהפכה בציבור החרדי",

...התוצאה היא שעולם מכשירי המסך מתפתח אצל החרדים לכיוונים אחרים: "זה שינוי ומהפך. לפני כמה שנים לא היית חולם שתראה דבר כזה ברחוב החרדי". גם ילדים חרדים מתלהבים, ורואים התגודדות שלהם מסביב למסכים. אי אפשר להתעלם מכך שלילדים האלה כבר יהיה הרבה יותר קל להשתמש בסמארטפונים כשיגדלו!!!

...עם הזמן הלכו והתרחבו השימושים של המסופים. ההרחבה פורצת הדרך ביותר קרתה בעקבות החלטת משרד התחבורה שלא לאפשר טעינת כרטיסי רב קו באוטובוסים. החרדים ובייחוד האברכים ומשפחותיהם הם צרכנים גדולים של תחבורה ציבורית. בעוד שחילונים ודתיים יכולים להטעין את הכרטיס בסמארטפון - לחרדים אין אפשרות כזו. הרעיון לאפשר טעינה במסופים של בתי הכנסת יצר עימות בין שני ערכים. מצד אחד, החשש להכניס לתוך בית כנסת שימוש כל כך מסחרי.

אישי באמרו שיש לו שם בדיוק אותם אפליקציות שיש בביהמ"ד...

עדויות מהשטח - הגיענו משני רבנים שליט"א אשר בחורים תמימים שלחו להם מכתבים ונצטט כאן כמה קטעים נבחרים ממכתביהם, ותסמרנה שערות ראש:

"לפני ב' שבועות ביום רביעי בלילה, החברותא שלי שיחק עם מכשיר 'קהילות' בביהמ"ד בשכונה הזאת, ואחר שהקיש בערך 4 מקשים, הגיע לאינטרנט פרוץ רח"ל, וראה שם דברים אסורים רחמנא ליצלן"

"וחשב אולי רק בביהמ"ד הזה הוא כך וניסה בעוד ביהמ"ד וראה שגם שם אפשר לפרוץ בדרך הקלה הנ"ל"

"לפני כמה ימים סיפר לי החברותא הנ"ל שבדק וראה שגם עכשיו (-הוספת הכותב: אחרי עדכון הסיפור לטכנאי מהחברה, כפי שמספר שם), הוא יכול להגיע בדרך הקלה שהגיע אז"

"וכן שמעתי מבחור מאשדוד ששיחק עם מכשיר 'נדרים פלוס' ובאמצע נפרץ ונשאר שם כל הלילה והסתכל שם סרטים רח"ל"

עדויות אלו לבד, כבר מחרידות די והותר למשמע גודל השבר, ומי יודע כמה סיפורים מעין אלו כבר קרה עם בחורים וילדים שלא גילו זאת לאחר מעשה...

יבואו הם ויעידו על עצמם - מי ומה עומד מאחורי הפרגוד... בכת"ע חילוני בשם 'כלכליסט' פורסם כתבת ענק ע"י הכתב החילוני 'שחר אילן' בשמחה גדולה על החדרת האינטרנט לציבור החרדי בצורה עקיפה, והכנסת 'מסכים' ומושגים לציבור החרדי. מכשירי קהילות ונדרים פלוס, עם ציטוטים נוראיים של מנכ"ל החברה.

להלן נצטט קטעים נבחרים - עיניים חילוניות שאומרות הרבה מאוד - מתוכן הכתבה שם, לא נגענו, רק ההדגשה שלנו, וכל מילה מיותרת:

"חדירה מהפכנית של האינטרנט לבתי כנסת חרדיים - באמצעות מסכי טאבלט שהוצבו בהם במקור לצורכי תרומות - מסייעת לתיעוד תנועות כספים וניהולם התקין, ועל הדרך הושפת את הדור החרדי הצעיר לטכנולוגיה

נקדים בזה שכמובן איננו חוששים שהוכנס מכשיר זה ע"י הגבאים בדווקא, ובוודאי לא ידעו מקודם מה מתחולל מתחת לפני השטח, אך מובטחנו כי אחרי בדיקת דברינו דלהלן הדק היטיב אזי לב היהודי הבורע לכל דבר שבקדושה בוודאי יתעורר לחשב מסלול מחדש... ונבקש בתחנון לעבור על כל המכתב מתוך ישוב הדעת וכובד ראש, כי בעינינו עסקינן ביסודות הדת, פשוטו כמשמעו.

א. **מציאות הכלי** - מדובר ב'טאבלט' אינטרנטי שהותאם לתרומות (בראשית דרכו), והמכשיר חסום לשאר דברים, ובהמשך החברה הלכה והתרחבה עם עוד אפשרויות רבות לשימוש במכשיר - כפי שנפרט מקצתם בהמשך.

ב. **השגחה על הכלי** - בהתחלה היה על זה פיקוח מטעם "משמרת הקודש והחינוך שע"י ביד"צ בני ברק", ובהמשך כאשר החברה הלכה והתרחבה כנ"ל, אזי הבי"ד ישבו עם המנהלים בדיון ודברים, והוסכם שהבי"ד יוריד את ההכשר, אך לא יפרסם מכתב התנערות, ולמעשה כעת אין שום הכשר על זה, ולאחרונה ישבו איתם עסקני ארגון 'חותם' אך הם התנגדו לקחת השגחה...

ג. **האפשרויות בכלי** - אפשרויות השימוש בכלי זה [ברוב בתי מדרשים אחרים] הולכת ומתרחבת מחודש לחודש ללא סוף, ואם מקודם היה זה רק לצרכי תרומות, הרי בהמשך התאפשר גם קניית מקומות לפני ימים נוראים, חיפוש מניין קרוב לאיזור, שעות תפילה בבתי מדרשים קרובים, עריכת מבחנים, ועוד ועוד. אחרי תקופה התאפשר גם טעינת רב-קו והזמנת תורים בכל מיני מקומות, עד כדי שליחת פנייה לפקידי עירייה וכדו'...

ד. זה זמן רב שעברו לגמרי ממטרות תרומות לביהמ"ד, התרחבו להמוני אפשרויות רחוקות מאוד מצרכי ביהמ"ד, ואין איש שם על לב, איך שמתקדמים צעד אחר צעד לצרכים חיוניים, עד שגיע זמן שאיזה אברך יגיע לבקש אישור על מכשיר סמארטפאון

מצד שני, החשש מביטול תורה של אברכים שיצטרפו להרחיק לכת כדי לטעון את כרטיס הרב קו.

...אחד השימושים האפשריים של המסוף של קהילות הוא הפעלת "בית כנסת חכם", כלומר חיבור מערכת החשמל של בית הכנסת לטאבלט. תמורת שקלים בודדים מי שמגיע לבית הכנסת ורוצה לשבת ללמוד, יכול להדליק את התאורה והמזגן. זה לא רק אמצעי לכיסוי הוצאות. זה גם משחרר את הגבאי מהצורך להיות בבית הכנסת כדי להפעיל את החשמל. ואילו לנדרים פלוס יש מכשיר לאיתור מניינים שעומדים להתחיל להתפלל בקרבת מקום להיכן שהמשתמש נמצא.

...המסוף של קהילות מאפשר לשלוח פניות לגבאים. על גבי האפליקציה הזאת פתחה דגל התורה שירות שמאפשר לשלוח פניות ותלונות לנציגים הפוליטיים שלה. בנדרים פלוס התקינו לחצני מצוקה להזעקת עזרה בשבת. בשבת הראשונה היו 200 חילולי שבת בעיקר של ילדים. הוחלט שכדי להפעיל את הלחצן יהיה צורך להזין מספר זהות של משתמש רשום.

...יש כוללים (ישיבות לגברים ונשואים) שמשתמשים במכשיר של קהילות כשעון נוכחות של האברכים. בנוסף, קהילות העלו בפסח האחרון למכשיר את רשימת התרופות הכשרות לפסח. 60 אלף כניסות נרשמו.

...על נדרים פלוס היתה תקופה מסוימת השגחה של גוף חרדי קיצוני בשם משמרת הקודש והחינוך, שהוא בעצם אחת ממשמרות הצניעות החרדיות. 'ארואס' מספר ש'לאחרונה המשמרת הפסיקה את הכשרות כי הכנסנו כל כך הרבה שימושים מעבר לתרומות'. לדבריו, הסיכום היה שהחברה מסירה את הלוגו של המשמרת מהמכשירים, אבל המשמרת לא מפרסמת מכתב שמתנער מהמסופים. בכל מקרה, הוא אומר, אחרי שהמסופים נקלטו חותמת ההכשר פחות חשובה.

...יו"ר זק"א יהודה משי זהב אמר שתופעת חדירת המחשבים לבתי הכנסת ולעולם הצדקה הולכת ומתרחבת גם מעבר למסופים הציבוריים, וגם מתרימים עוברים בבתי כנסת עם מסופי אשראי. משי זהב הזכיר שבעבר כשסניף בנק הציב באזור מאה שערים בירושלים מסכים של המניות בבורסה, קיצונים חרדים שברו אותם, כי זה הזכיר להם טלוויזיה. לדבריו, יש תהליך הדרגתי שבו הציבור החרדי מתרגל למסכים. "בינתיים, לדבריו, משחקים ב"מותר"אסור".

עד כאן מדבריהם בכת"ע 'כלכליסט', ככתבם וכלשונם, ובזה לבד יש לנו כבר מסקנה

ברורה מה עומד מאחורי כל המיזם הזה. וכאן המקום להוסיף מה שפורסם ע"י עסקן חשוב שליט"א:

"ובאוזנינו הודו מנהלי המכשירים הללו שהם מקבלים תלונות רבות, שזה גורם ביטול תורה בפתח בתי המדרש שאברכים ובחורים כותבים הודעות למקבלי התרומות, וזה ממשיך באפשרות להציג תמונות ומודעות שונות, בעיר ביתר פורסם בענק כך: זקוקים לעזרה או כל שירות אחר? מהיום לא צריכים להמתין בתור. לא חייבים לפגוש את הנציגים, השרות מגיע אליכם בכל שעה. פניה קלה ופשוטה ביציאה מבית הכנסת באמצעות המסך של נדרים פלוס, והפנייה מטופלת... כאן יש את הסמל הענק של נדרים פלוס ולצידו נכתב: להגשת פניה יש לבחור בצג המערכת "בתנופה של שירות - ביתר עילית".

בעיר בית שמש פורסמו בעיתונות המקומית המודעה הבאה: מהיום זה יותר פשוט ונח. מסתבכים בפניה לעירייה? צריכים עזרה? מהיום זה בקלות. ניגשים לעמדת נדרים פלוס, מקישים קופות נוספות, מקישים מספר קופה, והפניה שלכם בטיפול.

עד כאן מדבריהם, לסיכום סעיף זה, מיותר להוסיף גם מה שהיה ב"ג בעומר עם תעמולת מכירת הכרטיסים, בס"ה אנו רואים כל העת האיך שהם לוטשים עינים כל העת להוסיף עוד ועוד הרגשות ההכרח להתחבר עם מכשיר זה.

עצם החסימה - כאשר איש פרטי מגיע לבקש אישור להחזקת סמרטפון טאבלט, אזי ראשית מנסים להניאו מזה לגמרי, ומשכנעים אותו כי על אף ה'סינון', לא מומלץ להסתמך על זה מפני מראית העין לגבי אחרים, או מפני שלא תמיד הסינון עושה את שלו, וכו' עוד הרבה שיקולים.

וכעת, לפני שנתקדם ביתר פרטים על מהות הענין, נשאר לנו להתבונן, האם גם כאשר יש לנו מכשיר 'נדרים פלוס' חסום לגמרי לגמרי (אילו יצוייר אפי' עם פיקוח כלשהו, - מה שאין היום כנ"ל), האם אין בכאן מעין טענות אלו?, האם לא הוכשרה כאן דבר מפוקפק מדלת אחורית? מה באמת אתנו, האם עד לפני המצאת מכשיר זה לא היה שום אפשרות תשלום באשראי לביהמ"ד? ואפי' אם אכן לא, הרי בחברות אלו ניתן לשלם באמצעות הטלפון גם כן = איכא דרכא אחרינא.

התלהבות הצעירים - המציאות היא שהצעירים אוהבים מאוד להתבונן במכשיר בכל עת מצוא, וגם אם מדובר ממכשיר

חסום מאוד, אזי בשכלם מתיישב הטענה שמכשיר 'חסום מאוד' הוא לכתחילה, וכמובן שהם מתרגלים לראות היתר השתמשות במכשיר זה בדברים המותרים, והם מתרגלים להרגיש הכרח להשתמש באמצעותם, וכשהם יגדלו הרי יהיה הרבה הוספות ואפשרויות למכשיר זה כמובן לכל בר דעת, וכמובן שלטווח-רחוק זה משפיע ישיר להתקדמות ההכרח להשתמש בכלים אלו.

ובשלהי קיץ ראינו כיצד קבוצת ילדים מת"ת חשוב מתגודדים סביב המכשיר בביהמ"ד הר צבי בירושלים, ואחרי התבוננות במעשיהם ראינו איך שפשוט נרשמים ל'כנס סיום' דרך המכשיר...

אחריות ציבורית - גם אם מדובר בביהמ"ד שהכול חסום לגמרי, ואין אפשרויות הנ"ל, הרי למעשה בעצם הצבתו בפתחי ביהמ"ד הוכשר הכלי בעיני הציבור, ובאם איש משלנו יגיע לביהמ"ד מרוחק לא יימנע מלהשתמש עם זה ג"כ, (ובפרט צעירים וכנ"ל), וכן להיפך באם איש זר-ממחנינו יגיע לבתי מדרשינו ויראה זאת, הרי יראה שעצם הדבר מקובל על ציבור היראים...

גבאי צדקה - לאחרונה החלו ב'נדרים פלוס' להפיץ מכשירים מיוחדים לגבאי צדקה, בעיצוב מיוחד שלא יהא נראה כטאבלט או סמארטפון, אך למעשה 'תוכנת-ההפעלה' שלה היא זהה לגמרי למכשירים הרגילים שלהם, ועל אף שכעת אולי אין שום אפשרויות נוספות בכלי זה, הרי רק פתי יאמין שהם יישארו כך, וכעת יש כבר בחו"ל מכשירים מעין אלו (מחברה אחרת) שניתן לראות שם היכן ה'מנין' הבא, וכן לערוך 'סיכומים', ובאם כל גבאי הצדקה יתרגלו להחזיק מכשירים אלו, לצרכי תרומות בלבד, מי ערב בעדינו שאח"כ לא יוחדר אפשרויות נוספות בזה.

לסיום, בקהילת 'אהבת ישראל' וויזניץ - אסרו בימים אלו את ההשתמשות במכשירים אלו לעת עתה, אע"פ שהשתמשו עם זה הרבה זמן, ואף ערכו הרשמות כדוגמת אכסניות ליו"ט וכדו' באמצעות מכשיר זה, וכעת הושבתו את הכול, ואחרי בירור אצל האחראים בקהילתם הוברר לנו כי לאור עדויות על הצלחת פריצה למכשירים אלו ע"י מתפללי בתי המדרש הן בירושלים והן בבני ברק - נפלה ההחלטה, עדי יוברר הדרך להלאה.

אנו נמצאים במצב שהוא בבחינת 'אתה ישן והוא ער לך', אחרי כל המידע דלעיל רואים ברור שיש כאן 'מהלך' זדוני נגדינו, הם מנסים בכל דרך שהיא להחדיר מציאות הטכנולוגיה לתוככי מחנינו פנימה, ולהגדיל הרגשת ההכרח אליו, וכאן ע"י 'מסכים' אלו מצאו להם מקום להתגדר בה גם במקומות הכי שמורים וגדורים... מתוך ניצול חוסר מחשבה, ואי ידיעה, מצידנו...

בתקוה להחלטה נכונה